

गाञ्जनप्रददर्शनः PRAB. 53, 9. — g) Spiegel (vgl. आदर्श) TRIK. H. an. MED. MECH. 59, v. l. für दर्पण. — h) Opfer ΑΓΑΓΑΡ. im ÇKDB. — t) (vom caus.) das Zeigen DRÜTAS. 87, 3; vgl. दत्त°. — 3) f. ई ein best. Insect तैलकीट NIGH. PR. — Vgl. झ°, तुल्य°, सम°, सु°.

दर्शनपथ (द° + प°) m. Gesichtskreis: नाहं दर्शनपथं मानुषाणां गच्छामि PAÑKAT. 45, 5. PRAB. 79, 9. तदेते दर्शनपथादूरं परिक्रूपायाः 21, 3. — Vgl. झ°.

दर्शनपाल (द° + पाल) m. N. pr. eines Mannes RĀGA-TAR. 7, 1265. 1350. 1369. 1512. 1520.

दर्शनभूमि (द° + भूमि) f. das Gebiet der Wahrnehmung, so heisst bei den Buddhisten eines der Stadien im Leben der Çrāvaka VJUTP. 34; vgl. WASSILJEV 239.

दर्शनवर्णीय (दर्शना°?) COLEBR. Misc. Ess. I, 384; vgl. ज्ञानवर्णीय.

दर्शनीय (von दर्म्) 1) adj. a) sichtbar, den Augen zugänglich: इदं धनुर्वरम् — दर्शनीयं यदीच्छसि R. 1, 67, 6. तान्यङ्के दर्शनीयानि कृत्वा बद्धुविद्यं बद्ध 5, 32, 33. — b) sehenswerth, ansehnlich, hübsch, schön: दिदृक्षेण्यौ दर्शनीयौ भवति TS. 2, 7, 9, 4. ÇAT. BR. 13, 2, 7, 8. SHADY. BR. 2, 3. ÇĀṆKH. GRHJ. 4, 7. KHĀND. UP. 1, 2, 4. MBH. 11, 411. SUND. 3, 13. DRAUP. 2, 9. R. 1, 30, 16. 2, 32, 26. 3, 36, 5. BHARTR. 2, 33. ÇĀK. 23, 1. PAÑKAT. IV, 40. superl. °तम MBH. 2, 2555. R. 3, 49, 38. BHĀG. P. 4, 8, 49. — c) vom caus. vor Gericht zu stellen, der zu zwingen ist vor Gericht zu erscheinen KULL. zu M. 8, 153. — 2) m. Asclepias gigantea NIGH. PR. — Vgl. झ°.

दर्शनीयस्त्वला (दर्शन + उस्त्वला) f. grosser weisser Jasmin NIGH. PR.

दर्शनोपनिषद् (दर्शन + उप°) f. Titel einer Upanishad COLEBR. Misc. Ess. I, 113. Ind. St. 1, 230.

दर्शप (दर्श + प) adj. das Neumondsopfer trinkend MBH. 13, 1372.

दर्शयामिनी (दर्श + या°) f. Neumondsnacht H. 143.

दर्शयित्वा (vom caus. von दर्म्) nom. ag. 1) Zeiger, Anweiser H. an. 3, 51. MED. k. 102. पथः शुचेदर्शयितार ईश्वरः RAGH. 3, 46. Wegweiser, Führer: त्वं नो गतिर्दर्शयिता च धीरः MBH. 6, 129. — 2) Thürsteher BHAR. zu AK. ÇKDB.

दर्शविपद् (दर्श + वि°) m. der Mond (den das Unglück trifft am Neumondstage kaum sichtbar zu sein) TRIK. 1, 1, 84. HĀR. 13.

दर्शिन (von दर्म्) adj. am Ende eines comp. 1) sehend, ansehend; schauend, kennend, in Etwas Einsicht habend: परस्पात्तर्दर्शना R. 6, 89, 18. पाण्डुसंघात° SUÇR. 1, 121, 12. सर्ववृत्तात्° HIT. 17, 4. दोक्षद्लिङ्ग° RAGH. 14, 71. तद्° KUMĀRAS. 2, 13. शतं ग्रामवरांशैव दद्यामर्जुनदर्शिनैः der Argūna gesehen hat, weiss wo er ist (vgl. दर्शिवम्) MBH. 8, 1757. कानकपुरी° der gesehen hat KATHĀS. 23, 297. प्रभोर्भालदर्शी AK. 3, 4, 17. अन्योऽन्याननदर्शिनः KATHĀS. 24, 49. सर्वतो भयदर्शनी R. 3, 27, 9. पाण्डुविच्छेद° RAGH. 1, 66. नवाभ्युत्थान° 4, 3. नित्यं चाडुःखदर्शनी die niemals Unglück gesehen hat R. 3, 63, 11. नृपतिरिव निकाममायदर्शो Einkünfte sehend so v. a. erhaltend MRĀKĪH. 33, 4. सम° der auf Alles gleich sieht BHĀG. 5, 18. MĀRK. P. 18, 30. विभिन्न° 23, 38. गिन्न° BHĀG. P. 3, 29, 33. पृथक्° SUÇR. 1, 150, 3. अन्यथा° 7, 10. मत्त° M. 3, 212. वेद° 11, 234. देशकालार्थ° 8, 157. MBH. 2, 236. 251. BHĀG. 2, 16. 11, 34. N. 7, 12. 12, 66. 100. HARIV. 4139. 12919. R. 2, 1, 15. 46, 29. VIKR. 86, 19. 87, 1. MĀLAV. 34, 2. DAÇAK. in BENF. Chr. 182, 12. सून्म° feinsehend KATHOP. 3,

12. अल्प° wenig Etsicht habend R. GORR. 2, 64, 3. असाधु° ÇĀK. 9, 12. तत्सूक्तदर्शित्वं das Schauen, Dichten ROTH, Zur L. u. G. d. W. 27. — 2) ein best. Aussehen habend (vgl. दर्शन 2, b): नलिनीं चारुदर्शनीम् R. 4, 40, 48. — 3) sehen lassend, zeigend: हेतुभिर्मोक्षदर्शिभिः MBH. 1, 522 (vgl. हेतुभिर्मोक्षदर्शिनैः 583). स्नेहप्रवृत्तिरेवदर्शनी (könnte hier auch sehend bedeuten) ÇĀK. 58, 4. sehen lassend so v. a. erleiden lassend, zufügend: पापदर्शनी (vgl. पापदर्शना R. GORR. 2, 9, 38) R. 2, 33, 25. 73, 5. R. GORR. 2, 6, 13. 8, 37. क्रूरदर्शनी R. 2, 75, 12. निष्प्रभभयदर्शनी (डुर्गा) HARIV. 10247. — Vgl. अति°, अनीचि°, अमोघ°, नेम°, त्रिकाल°, दीर्घ°, द्वार°.

दर्शिवम् (partic. perf. von दर्म् ohne Redupl.) der gesehen hat, sieht, kennt, Einsicht hat in; stets am Ende eines comp. im nom. sg. m. (दर्शिवान्) und am Ende eines Çloka: अर्जुन° der Argūna gesehen hat, weiss wo Argūna ist MBH. 8, 1756. 1758. 1760. 1763. 1766. 1768. 1771; vgl. अर्जुनदर्शिन 1757. दीर्घ° 3, 4380. कुत्राणां पाण्डवानां च भवान्प्रत्यक्षदर्शिवान् 1, 2224. सर्वप्रत्यक्ष° 3, 1379. 3, 3127. 13, 542. सर्व प्रत्यक्ष° HARIV. 13720. सर्व° SÜRJAS. 12, 9. प्रत्यक्ष° 13, 2. तत्र° MBH. 1, 5637. तत्रार्थ° 4, 902. धर्म° 1, 6157.

दर्श्य (vom caus. von दर्म्) adj. zeigenswerth, ansehnlich, sehenswerth: चित्रा वृषाणि दर्श्या RV. 5, 52, 11.

दृक्ष (दृक्, दृक्ष), I. दृक्षति DRĪTUP. 17, 84 (वृक्षे). 1) act. festmachen, befestigen, feststellen; dauerhaft machen: यः पृथिवीं व्ययमानामदृक्षत् RV. 2, 12, 2. 17, 5. 10, 149, 1. पृथिवीमुपरिणादृक्षीः VS. 6, 2. 13, 6. दृक्षता तम् (चमसम्) RV. 10, 101, 8. VS. 3, 13. AV. 6, 69, 3. दृक्षे प्रत्नो ज्ञानयाज्ञानान् 136, 2. मूलम् (केशानाम्) 137, 3. वरुणास्त्वा दृक्षाद्गृणो 12, 3, 24. ÇAT. BR. 1, 1, 22. 7, 1, 11. 4, 2, 4, 19. 6, 3, 2, 11. 14, 8, 1, 2. fest so v. a. unbeweglich machen: क्रव्यादमग्निमिषितो कुरामि जनादृक्षत् (ohne Zweifel falsch betont) वज्रेण मृत्युम् AV. 12, 2, 9. — 2) med. a) feststehen, fest sein: स्यूषोव मुमिता दृक्षत् योः RV. 5, 15, 2. दृक्षेस्व मा क्वाः VS. 1, 2. दृक्षता डुर्योः पाथच्याम् 11. 5, 27. 11, 69. — b) = act.: दृक्षेव सानुमुपमादिव योः RV. 6, 67, 6. कृतेमां प्रतिष्ठां दृक्षामहे ÇAT. BR. 2, 1, 1, 9. — II. दृक्षति. °ते festsein: दृक्षश्चिदृक्ष्य मधवन्मधत्तये RV. 8, 24, 10. इन्द्र दृक्ष 3, 30, 15. 10, 100, 1. इन्द्र दृक्षस्व पूरति 8, 69, 7. — III. दृक्षति DRĪTUP. 17, 84. — partic. pass. दृक्षे, दृक्ष fest; feststehend; wohlverschlossen; dauerhaft; n. fester Gegenstand, Unbewegliches; fester Ort, Feste; = स्थूल und बल (d. i. बलिन) P. 7, 2, 20. = शक्त und स्थूल AK. 3, 4, 12, 47. H. an. 2, 130. MED. dh. 2. = कठिन, कठोर AK. 3, 2, 25. TRIK. 3, 1, 19. H. 1387. = गाढ, प्रगाढ H. 1447. MED. अर्द्धि RV. 7, 79, 4. गिर्यः 1, 63, 1. व्रज 4, 1, 15. ऊर्व 1, 72, 8. धरुणा 4, 23, 9. पुर 5, 19, 2. पृथिवी 10, 121, 5. ग्रन्थि AV. 9, 3, 3. रज्जु ÇĀṆKH. ÇR. 17, 2, 2. ÇAT. BR. 6, 5, 2, 15. 14, 3, 2, 21. पुरुषस्य पर्वणि शिथिराणि सन्ति दृक्षानि ब्रह्मणा हि तानि धृतानि AIT. BR. 3, 31. धनुस् ein harter, schwer zu spannender Bogen KHĀND. UP. 1, 3, 5. °पुरुष PAR. GRHJ. 1, 9. तयोः अयत्ते रश्मयो ऽर्धं दृष्टाः AV. 11, 3, 11. इन्द्रो दृक्षो चिदाह्वजः RV. 3, 43, 2. दृक्षानि पिप्रोरसुरस्य व्यास्यत् 10, 138, 3. 2, 24, 3. 3, 30, 5. 32, 16. 5, 84, 3. 8, 14, 9. विश्वं दृक्षे भयत् एन्द्रस्मात् 4, 17, 10. — द्वार R. 1, 5, 10. R. GORR. 2, 109, 47. °तेरपार्गात् पुरी R. 1, 6, 26. पक्षदृष्टे कपटे MRĀKĪH. 48, 5. °स्थूणा R. 2, 105, 16. नौ 52, 5. MATSJOR. 30. दात्राणि R. 2, 36, 14. निगडानि MRĀKĪH. 109, 18. रज्जु VET. 10, 17. PAÑ-